

Valtuutettu Minna Laitilan ja yhden muun valtuutetun aloite päiväkotien ja koulujen ruoan ravintoainepitoisuudesta

Kaupunginvaltuusto 10.03.2025 § 22

Valtuutettu Minna Laitila esitti seuraavan aloitteen:

Päiväkotien ja koulujen ruoan ravintoainepitoisuus, kuinka paljon lähiruokaa käytetään ja mikä osuus on prosessoidulla ruoalla?

Jotta lapset ja nuoret voisivat hyvin ja kasvaisivat täysikasvuiseksi ja tasapainoisiksi yhteiskunnan jäseniksi on todella tärkeää, että he saavat riittävän laadukasta ja ravintoainepitoista ruokaa. Esim. rasvaton maito ja margariini leivänpäällisenä eivät ole sitä. Lapsi /nuori tarvitsee kasvaakseen riittävän ravinteikasta ja riittävästi energiaa sisältävää ruokaa. Mm. kolesterolia on todella tärkeä aine ja ihmisten kaikkien kudosten toiminnalle välttämätön, vaikkakin yhteiskunnassamme se luokitellaan virheellisesti suorastaan vaaralliseksi. Kolesterolia esiintyy mm. äidinmaidossa ja jokainen voisi miettiä, miksi.

Päätös Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 17.03.2025 § 104

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus lähettää aloitteen Meri-Lapin Kuntapalvelut Oy:lle lausuntoa varten.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti lähettää aloitteen Meri-Lapin Kuntapalvelut Oy:lle lausuntoa varten.

**Kaupunginhallitus 17.06.2025 § 264
171/12.00.00/2025**

Meri-Lapin Kuntapalvelut Oy vastaa

Kemin kaupunginhallitus on pyytänyt 17.3.2025 Meri-Lapin kuntapalvelut Oy:ltä lausunnon valtuutettu Minna Laitilan ja yhden muun valtuutetun aloitteesta päiväkotien ja koulujen ruoan ravintoainepitoisuudesta.

Valtuutettu Minna Laitila kysyy aloitteessaan ravintoainepitoisuuksista ja kuinka paljon lähiruokaa käytetään sekä mikä osuus on prosessoidulla ruoalla.

Aloitteessa on tuotu esille näkökulmia, jotka poikkevat yleisimmistä joukkoruokailua koskevista suosituksista. Ravintosuosituksia kehittelevä tutkimuksen myötä ja on hyvä käydä avointa keskustelua eri näkökulmista. Yleiset ravitsemussuosituksia pyrkivät edistämään koko väestön terveyttä, yksilölliset tarpeet voivat vaatia poiketa näistä. Joukkoruokailun yksilölliset

tarpeet huomioidaan etupäässä erityisruokavalioiden avulla. Suomalaiset ravintosuositukset, jotka ohjaavat ruokalistojamme, pohjautuvat pohjoismaisiin ravitsemussuosituksiin. Viimeisin kotimainen julkaisu tästä on marraskuulta 2024 'Kestävää terveyttä ruoasta'. Uusissa suosituksissa korostuu kasvipohjainen syöminen ja ympäristönäkökulmat. Suositukset pohjautuvat tieteelliseen näyttöön ravinnon ja terveyden välisistä yhteyksistä. Joukkoruokailun on luotettava ensisijaisesti yleisiin, tutkittuun tietoon perustuviin ohjeisiin.

Prosessoitu ruoka on laaja käsite, jolla voidaan tarkoittaa mitä tahansa raaka-aineen käsittelyä. Laajemmassa merkityksessä lähes kaikki ruoka, mitä syömmme, on jollakin tavalla prosessoitua. Pitkälle prosessoiduksi elintarvikkeiksi yleisesti katsotaan esimerkiksi erilaiset säilykkeet, monet makkarat ja useimmat makeiset. Kaikki prosessointi ei ole kuitenkaan haitallista. Esimerkiksi pakastaminen säilyttää suuren osan ruuan ravintoaineista. Meillä ei ole käytettävissä prosessoidun ruuan osuuden prosenttilukua käsitteen kohdentamisen vaikeuden vuoksi. Ruokalistasuunnittelussa on huomioitava monia asioita, jotka eroavat merkittävästi kotikeittiön suunnittelusta. Suuret ruokailijamäärät, budjetti, ravitsemussuositukset, erityisruokavaliot, logistiikka ja yleisesti resurssit on huomioitava arjen toiminnassa. Nämä vaikuttavat yhdessä koko toimintaan ja näiden välisten kompromissien kanssa on toimittava.

Aloitteessa kysyttiin myös kuinka paljon lähiruokaa käytetään. Lähiruokakysymys on yksi usein kysyttyjä kysymyksiä. Virallista määrittelyä lähiruualle ei ole olemassa. Yleisesti lähiruoalla tarkoitetaan ruokaa, joka tulee omalta alueelta paikallisista raaka-aineista. Käytämme lähellä tuotettuja elintarvikkeita mahdollisuuksien mukaan aina, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää. Kun lähiruoalla tarkoitetaan suomalaista alkuperää, niin tässä yhteydessä meillä prosenttiluku on n. 90%. On kuitenkin olemassa tuoteryhmiä esim. hedelmät, joiden kotimaisuusaste jää kuitenkin ymmärrettävistä syistä tätä alemmaksi.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee Meri-Lapin kuntapalvelut Oy:n lausunnon tietoon saatetuksi ja antaa sen vastauksena valtuustolle Minna Laitilan ja yhden muun valtuutetun aloitteeseen päiväkotien ja koulujen ruoan ravintoainepitoisuuksista.

Päätös

Teija Jestilä ilmoitti esteellisyytensä (yhteisöjäävi) asian käsittelyyn ja poistui kokoushuoneesta asian käsittelyn ajaksi.

Kaupunginhallitus päätti merkitä Meri-Lapin kuntapalvelut Oy:n lausunnon tietoon saatetuksi ja antaa sen vastauksena valtuustolle Minna Laitilan ja yhden muun valtuutetun aloitteeseen päiväkotien ja koulujen ruoan ravintoainepitoisuuksista.